

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

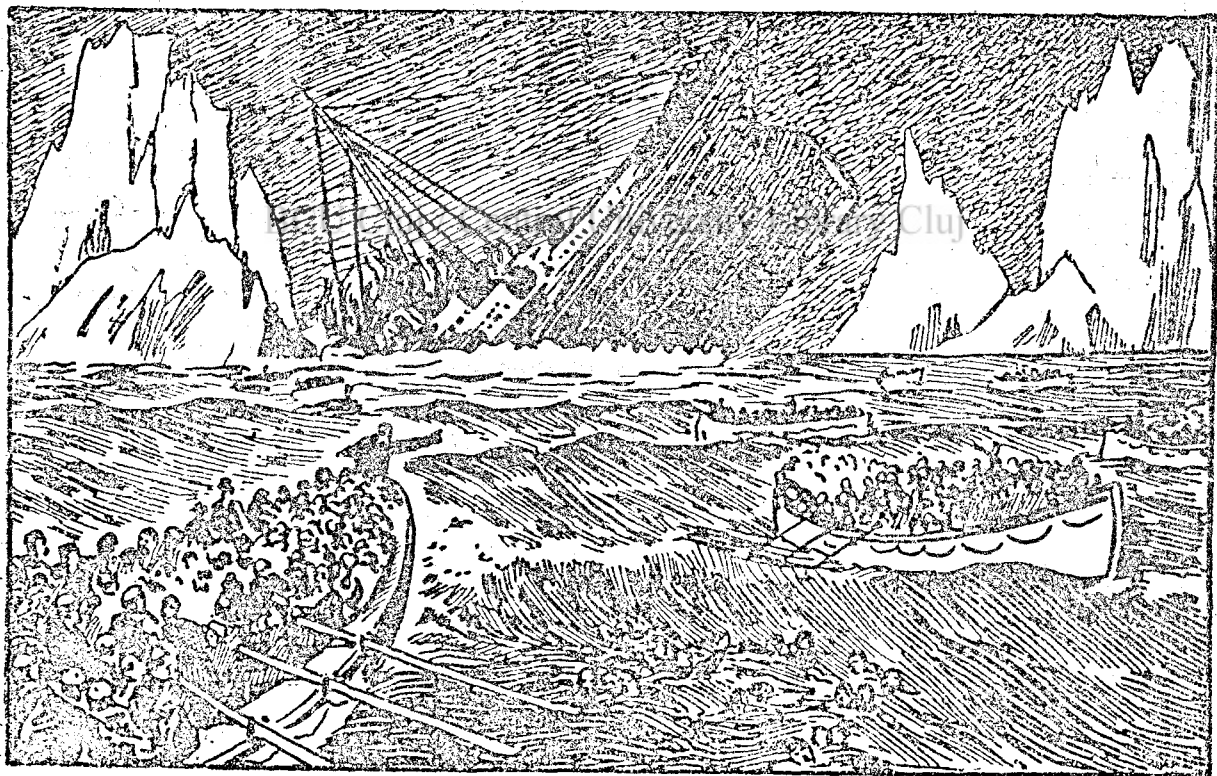
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Borzalmas emlékek.

Az embert a siker után való hajszja sokszor vakmerő esztelenségekre ragadja. Ez alkalommal a hajózás történetének egyik leg-

volt. Hossza 280 méter, szélessége pedig 30 méter volt, tehát csaknem két katasztrális holdnyi területet foglalt el a hajó-fedélzete.

A Titanic hajó elsüllyedése.

szomorubb eseményéről emlékezünk. Ezt a szerencsétlenséget az emberi vakmerőség és esztelen dicsvágy idézték elő.

Eppen husz esztendővel ezelőtt történt a Titanic nevű óceánjáró gőzös borzalmas szerencsétlensége. Az évfordulóról a világ minden részén megemlékeztek az újságok és felidéztek azokat a rémes jeleneteket, amelyek a hajó elsüllyedésénél történtek. A Titanic egy nagy angol hajózási vállalat legszebb gőzöse

A Titanic 1912. április 10-én hagyta el az angol kikötőt. A hajón utazott a hajós társaság igazgatója is. Ő okozta a hajó végzetét. Az igazgató minden eddigi sebességét túlhaladó eredményt akart elérni, a hajógépek gyorsaságát a végletekig fokozták és nem a rendes uton haladtak Amerika felé, szelid ivű pályán, az Atlanti Óceánon át, hanem egyenesen átvágtak az Óceán északi részén.

Ez az ut pedig április hónapban nagyon

veszélyes. Amerika partjai közelében a tengeráramlások a sarkvidékekről jéghegyeket hajtának dél felé. A hideg és meleg tengeráramlások találkozásánál állandóan ködös levegő borítja a tengert. Ez is hozzá járul a hajózás veszedelmének növeléséhez.

A hajó utjának harmadik napján sötét éjszakában jéghegyek által borított tengerészre került. A veszedelem olyan hirtelen jött, hogy mire észrevették a bajt, 300 méterre a hajó orra előtt hatalmas jéghegy tűnt fel. A nagy sebességgel haladó hajó sem kitérni, sem megállani nem tudott.

Az összeütközés borzalmas hatása volt: a hajó fenekének nagy része szilánkokká szakadt. Eleinte az utasokat megnyugtatták, hogy a baj nem végzetes, de 10 perc múlva a hajó már süllyedni kezdett.

Eszeveszett menekülés kezdődött. A mentő-csónakok körül élet-halálharcot vívtak az utasok. A hajó drótnélküli táviróján át kétségbeesett segélykérő jeleket adott le. A hajó tisztjei és legénysége nem tudtak fegyelmet tartani a megrémült utasok között. A hajó zenekara közben egyházi zeneműveket adott elő. A hős zenészek addig muzsikáltak, amíg fejük felett összecsaptak a jeges hullámok.

A hajó pusztulását meggyorsította, hogy kazánjai felrobbantak. Rettenetes dörrenés után a hajótest orrával előre fordulva eltűnt a hullámokban.

Alig menekült meg az utasok fele. 1600 ember lelte halálát a szomorú emlékezetű szerencsétlenségnél.

A *Titanic* pusztulása a hajózás történetének egyik legszomorubb eseménye azért, mert el lehetett volna kerülni. A hajóstársaság hiu igazgatójának esztelen dicsvágya okozta a bajt. A természet erői csak az okos embernek engedelmessé válnak. Aki ész nélkül kel harcra ellenük, azon bosszút állanak. Így állott bosszút a tenger a *Titanic* esetében. Szomorú dolog, hogy a tenger és a természet erőinek bosszúja nemcsak a bűnöst sújtja, hanem ártatlanokat is. Ezért mindig lesznek vértanúi a hajózásnak, de hisszük, hogy a *Titanic* borzasztó esete nem fog többé megisméltódni, mert az emberiség már a szerencsétlenség óta eltelt 20 év alatt is sokat haladt a természet elleni harcban. Nincs messze az idő, hogy Európa és Amerika között léghajók fogják a közlekedést lebonyolítani, biztonságosabban, mint a tengerjáró gőzösök.

Mit tartalmaz a mezőgazdasági tartozások rendezéséről szóló törvény?

Ismerteti dr. Barabás Béla képviselő.

A parlament megszavazta a mezőgazdasági tartozások rendezéséről szóló törvényjavaslatot, amely hónapok óta izgatta és foglalkoztatta a közvéleményt. (A törvényt a „Monitorul Oficial“ 1932. április 19-iki 93. számában ki is hirdették).

A törvényt általában „konverziós“ törvény név alatt ismerik s maga a törvény is a szövegében ezt a szót használja, bár ez helytelen, mert egy tartozásnak a konverziója annak egy új kölesönnel való kicserélését jelenti s e törvénnyel kapcsolatban erről nem lehet szó. Ismertetésünkben mégis mi is ezt a szót használjuk, mert ez ment át a köztudatba és maga a törvény is ezt használja.

A kormány a törvény megalkotását azzal indokolja és azért tartja jogosnak, mert a mezőgazdákat nem lehet felelőssé tenni azért a világválságért, mely a mezőgazdaságra sza-

kadt s amelynek következtében a mezőgazdasági termények és földek ára annyira lezuhant, hogy a mezőgazdák még a tartozásaik kamatát sem tudták fizetni, annál kevésbé voltak képesek tőketörlesztéseket eszközölni. A törvényt a kormány szükségesnek tartja nemcsak a gazdasági rend, hanem a társadalmi rend szempontjából is. A törvény által a tartozás egy részének elengedését pedig azzal indokolja, hogy az adósok a legtöbb esetben olyan nagy kamatokat fizettek, hogy azokkal tulajdonképpen részben, vagy egészben a tőkét is visszafizették.

Az indokolás helyt álló: a mezőgazdasági tartozások rendezése szükséges és helyes, azonban az éremnek másik oldala is van, — a pénzügyi, amit figyelmen kívül hagytak. Továbbá a gazdasági rend és közérdek szempontjából a rendezést (szanálást) ki kellett

volna terjeszteni a többi társadalmi osztályra: sulyos válságba jutott iparosokra, kereskedőkre, szellemi foglalkozásuakra is!

De feladatunk a törvény ismertetése s nem annak bírálata és következményeinek fontolgatása. Lássuk tehát, miként rendelkezik a törvény.

A törvény két alapelvet állít fel s e szerint rendezi a tartozásokat és pedig:

a) Jog szerint — a törvény erejénél fogva — a kisbirtokoknál.

b) Az igazságszolgáltatás által a közép- és nagybirtokoknál.

Kisbirtokoknak tekinti a 20 holdas (régí királyságban 10 hektár), vagy ennél kisebb birtokokat, közép- s illetve nagybirtoknak a 20 holdon felülieket. A törvénynek a közép- és nagybirtokokra vonatkozó rendelkezései ugyanazok.

A törvény szövegezése sok helyen homályos és bizonyára nagy vitákra fog alkalmat adni. A homályos részeket a beigért végrehajtási utasítás kell, hogy megvilágítsa. Előre becsátjuk, hogy amennyiben ismertetésünkben ilyen vitákra alkalmat adó rendelkezéseknél — a könnyebb megértés okából — véleményt nyilvánítunk, ez nem azt teszi, hogy véleményünket a végrehajtási utasítás vagy az ítélkezésre hivatott bíróságok is elfogadják.

Ismertetésünkben a törvény szövegét fogjuk követni.

I. RÉSZ.

A törvény tárgya.

1. §. A törvény az 1. §-a szerint, hogy segítségére jöjjön a román állampolgároknak és pedig a falusi ingatlanok, továbbá a bárhol fekvő mezőgazdasági ingatlanok tulajdonosainak, ezeknek bármely banknál, hitelezetnél vagy magánosnál fennálló tartozásait a törvény feltételei szerint rendezhetőnek jelenti ki.

Tehát minden névvel nevezett falusi ingatlan s így béségek, házak tulajdonosainak is, de városokban csak a mezőgazdasági célt szolgáló ingatlanok tulajdonosainak a tartozásairól van szó. A kivételt képező tar-

tozásokat, a törvény szövegét követve az 52. §. ismertetésénél fogjuk látni.

2. §. A törvény 2. §-a szerint, mezőgazdasági tartozásoknak tekintendők a mezőgazdasági ingatlanok, szántók, szőlők, rétek, termő gyümölcsös, virágos vagy veteményes kertek, erdők és mindennemű oltvány-telepek tulajdonosainak a tartozásai, ha a tulajdonosok a földet a következőképpen művelték: részében, saját kezelésben vagy társakati véve maguk mellé. Mezőgazdasági tartozásoknak tekintendők azok a tartozások is, amelyeknek biztosítása (fizetése) végett a fent felsorolt ingatlanokra, vagy az élő és holt felszerelésre dologbani jog engedélyeztetett.

Mint hogy tartozásról s a kifizetés biztosításáról van szó, a dologbani jog alatt itt a zálogjog értendő, amely a hitelezőnek az a joga, hogy nem fizetés esetén követelését a dologból, a zálogtárgyból felhajthassa. Ha a zálogjog ingóakra vonatkozik — kézizálogról, ha ingatlanokra vonatkozik, jelzálogról beszélünk. A kézi zálogjogot az őrizet alá vétel, a jelzálogot nálunk a telekkönyvi bekebelezés biztosítja.

Tehát mezőgazdasági tartozásnak tekintendő az a követelés is, amelynek biztosítására a hitelező zálogjogot szerzett az adós traktorára, ökreire, kukoricamorzsolójára vagy egyéb gazdasági felszerelésére, továbbá azok, amelyeknek biztosítása végett zálogjogot kebeleztek be telekkönyvileg a fent felsorolt ingatlanokra.

Azok tartozásai nem rendezhetők a jelen törvény szerint, akinek ingatlanai haszonbérbe voltak adva. Ennél is tesz a törvény két kivételt és pedig azoknál, akiknek tartozásai a haszonbérbeadás előtt keletkeztek s erről nekik írásbeli s kétségtelen keltezésű okmányuk van. Ebben a két kivételes esetben azoknak a tartozásai is rendeztetnek, akiknek ingatlanuk haszonbérbe voltak adva.

Igy kiskorúaknak, gondnokság alatt lévőknek tartozásai szintén a törvény rendelkezései alá esnek, ha ingatlanukat törvényes gyámjuk, gondnokuk bérbé is adta, továbbá, ha az adós tudja igazolni írásbeli okmányval, amelynek keltezéséhez szó nem férhet, hogy ingatlanait a tartozásra vonatkozó írásbeli okmány keltezése után adta csak haszonbérbe. (A törvény itt kétségtelen keltezésű kitétel alatt, amely nem kifogásolható, véleményünk szerint olyan okmányt ért, amely nálunk egy szóval közokiratnak vagy hitelesített okiratnak nevezünk.)

SPANYOL

náthánál

hüléses betegségeknek, rheumatikus, köszvényes és ideges fájdalmaknál a Togal-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togal nagy mértékben húgysavoldó és bakteriumölő, a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg!

TOGAL

Több mint 6000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Minden gyógyszerárban Lei 52.

A fenn felsorolt ingatlanok tulajdonosainak a tartozásait rendezi a törvény. Nem kérdés tehát, hogy a tartozás minő célra vétetett és használtatott fel, mert a törvény rendez minden tartozást, azt is tehát, amellyel a felsorolt ingatlanok tulajdonosa a gyógyszerkért tartozik, amelyet elkártyázott, amellyel rádiót vásárolt, vagy amelyet hasznosan fektetett be mezőgazdasági célból stb. Az sem szükséges, hogy a felsorolt ingatlanok tulajdonosa csupán mezőgazdasággal foglalkozzon, vagyis, hogy ez legyen a főfoglalkozása, — lehet az pl. egy nyugdíjas tisztviselő is, akinek van olyan ingatlana, amelyet felsorolunk. Természetes, hogy a rendezés csak a törvény feltételei szerint történhetik, amelyeket alább fogunk ismertetni.

II. RÉSZ.

Hogyan rendezik a kisbirtokokat terhelő adósságokat? Mi a jog szerinti konverzió?

3. §. A törvény 3. §-ának első bekezdése így rendelkezik:

Azon mezőgazdák tartozásai, akik 20 hold, vagy ennél kevesebb területű ingatlanok tulajdonosai s akiknél a mezőgazdasági ingatlanok és falusi ingatlan javak értéke összes vagyonuknak legalább 30%-át kiteszi — konvertáltatnak és pedig akként, hogy a tartozásból 50% — vagyis félrész — levonásba, törlésbe kerül, a fennmaradó 50%-ot a törvény jogszerint rendezi, konvertálja vagyis a törvény kihirdetése pillanatában átalakítja olyan adóssággá, amelyet 30 év alatt 4 százalékos kamattal kell törleszteni. A törvény úgy tekinti, hogy a törlésbe kerülő 50% a nagy kamatok halmazódásából keletkezett.

Példák:

Tehát a jog szerinti konverzió esetében, ha valakinek van 15.000 lei tartozása, a hátralékos kamat 1000 lei s a perköltség 2000 lei, összesen: 18.000 lei. Ebből a törvény folyó évi április 19-iki kihirdetése alkalmával törölt 50%-ot, vagyis 9000 leit s a fennmaradó 9000 leit kell 30 év alatt egyenlő részletekben megfizetni. A tőke után évi 4% kamatot is köteles fizetni. Az évi részlet a 9000 leinek $\frac{1}{30}$ -ad része, vagyis évi 300 lei. Az első évi részlet kifizetése után a kamat 8700 lei tőke után, a második kifizetése után 8400 lei után fizetendő s így tovább.

Ezek szerint, amint már fent is említettük, mindegy, hogy a kisbirtokok tulajdonosa milyen címen tartozik, mire fordította a kölcsönt, az sem számít, hogy a főfoglalkozása mi, ha a most ismertetett feltételek fennfolyognak.

Hogy a már említett példánál maradjunk, ha pl. egy nyugdíjas tisztviselőnek van

két hold termő szőlője, amelyet saját kezében művel, ami megér 100.000 leit s a többi összes vagyona mondjuk szintén 100.000 leit ér, minthogy mezőgazdasági ingatlana összes vagyonának 30%-ánál többet tesz ki — jelen példánál 50%-ot — tartozásai a jog szerinti konverzió alá esnek.

Viszont lehet, hogy valakinek van egy kis tanyája, 5 hold szántóval, ott lakik a tanyán s ő maga sajátkezüleg műveli és szántja az 5 holdját, főfoglalkozása gazdálkodás, de van Kolozsvárt két palotája, tartozásai nem esnek a jog szerinti konverzió alá, mert mezőgazdasági ingatlanainak az értéke nem teszi ki összes vagyona értékének 30%-át.

A 30 éves törlesztési idő a hitelezőnek nézve kötelező, vagyis a hitelező nem követelheti az adóstól a fizetést, csakis 30 év alatt, pedig évi egyenlő részletekben, 4%-os kamattal. Az adósra azonban a 30 éves idő nem kötelező s tetszése szerint joga van tartozását akár egészben, akár részben előbb is kifizetni, amit a hitelező elfogadni köteles.

A földvásárlásból származó tartozások a törvény leszállítja az 1931. évben eszközvételárak alapján megállapítandó közepes vételárra abban az esetben, ha az eszközök 50%-os levonás után még olyan tartozás marad fenn, amely a föld jelenlegi értékét meghaladja.

Ebben az esetben tehát esetleg 50%-os magasabb levonás is történhetik.

Tegyünk fel, hogy valaki vásárolt 1920 évben egy hold földet 60.000 leiért s ezzel meg tartozik. Ennek a földnek a mai ára 20.000 lei és ugyanazon helyen a hasonló minőségű földek 1931. évben olyan áron keltek el, amelyeknek figyelembe vételével a közepes vételár 25.000 leit tesz ki, úgy a vevő tartozását 35.000 lei töröltetik.

A 10—20 holdas ingatlanok tulajdonosainak és az 1—20 holdas virágos és veteményes kertek tulajdonosainak, ha ez utóbbiak üveg, vagy virágházakban történő művelés folytatnak — tartozásaiból csak 25% töröltetik a *hitelszövetkezeteknél* fennálló tartozásokból, továbbá minden más hitelintézet fennálló tartozásokból. Ilyen elbírálás csak olyan hitelintézet jöhet, amelynek kihirdetése 70%-ban mezőgazdasági kihirdetés az is föltétel, hogy a szobaforgó hitelintézetek soha sem vett többet — kamattal, jutalékkal, kezelési költség — címén évi 18%-nál, továbbá gyümölcsöző betétei 1931. január 1-je óta legalább az alaptőkájükkal egyenlő összegűek és ha ezek a betétek legalább 50% -ban falusi földművesek, egyházi vagy községi alapítványok, vagy más s nem üzleti céllal nem szolgáló társaságok betéteiből állnak.

Az 1—10 holdas birtokoknál tehát a levonás mindig 50%.

A 10—20 holdas ingatlanok és az 1—20 holdas virágos és veteményes kertek tulajdonosainak a tartozásaiból 25% törültetik a hitelszövetkezeteknél fennálló tartozásokból, a többi bankoknál fennálló tartozásokból pedig csak akkor, ha a bankoknál, előbb felsorolt többszörös feltételek fennforognak.

Minthogy tudomásunk szerint Erdélyben nincs olyan bank, amely kamat, jutalék megkezelési költség címén soha sem vett volna évi 18%-nál többet, így a gyakorlatban a 25%-os levonás csakis a hitelszövetkezeteknél fennálló tartozásokra fog szorítkozni.

Nyerészkedési célt nem szolgáló társaságok pl. Olvasókörök, Kaszinók, Gazdasági egyletek, Vadászegyletek stb.

Tekintet nélkül a követelés jogcímére, természetére és rangsorára a hitelező az adóstól nem követelhet és végre nem hajthat többet, mint az évi részletet és a tőkének 4%-os kamatát.

Ha az adós rövidebb törlesztési időre kötelezte magát — úgy természetesen az évi részlet e szerint az idő szerint számítandó ki.

Mivel a hitelező csak az évi részlet fizetését követelheti; ez azt is jelenti, hogy a részlet fizetés elmulasztása nem von maga után részlet és határidő vesztést, vagyis nem válik esedékessé egyszerre az egész tartozás.

Az évi részletek és a kamatok az adós által a hitelezőnek fizetendőek, azonban ha az adós a fizetést elmulasztja, ezek az állami jövedelmek behajtására vonatkozó törvény alapján szedetnek be. Nemfizetés esetén a hitelező nem perelheti és nem végrehajthatja az adóst a rendes polgári uton, hanem bejelentése után az esedékes követelés az állami jövedelmekre vonatkozó szabályok szerint fog behajtatni, vagyis közzadók módjára.

Az évi részletek fizetése minden évben október hónap folyamán eszközölnöd. Egy évi részlet nem fizetése esetén, ez csak az ingatlanok jövedelméből hajtható be. Három egymásután következő részlet nemfizetése esetén a hitelezőnek joga van a mezőgazdasági ingatlanokra is végrehajtást vezetni és ezeken behajtani. Az adós nemfizetés esetén mind a két említett esetben hivatkozhatik véletlen esetre, vagy elháríthatatlan kényszer helyzetre (vis major), amikor is az illetékes bíróságnak a fizetésre bírói halasztást engedélyezhet. Önként értetődik, hogy a bíróság előtt ezek az esetek igazolandók.

A konvertált követelések az adós ingatlan vagyonián törvényes zálogjog által biztosíthatnak, amelyek a konverziós kéreseknek a bírósághoz (és nem a telekkönyvi hatósághoz) való beadás napja szerinti rangsort kapják.

A zálogjogot tehát maga a törvény létesíti. Nálunk, ahol telekkönyvi intézmény van, amint említettük is a zálogjog megszerzése a telekkönyvi bekebelezés által megy végbe.

Tehát ezen törvényes zálogjog létesítése folytán azt mondhatjuk, hogy a konvertált követelések úgy tekintendők, mintha azok az adós ingatlanaira telekkönyvileg be volnának bekebelezve.

Az az adós, akinek tartozásai konvertáltak, köteles ingatlanait a földművelésügyi miniszter által megállapított szabályok szerint művelni. (Ez a rendelkezés, esetleg sok visszaélésre és népünk zaklatására fog alkalmat adni.)

Azoknak az adósoknak tartozásai nem rendeződnek, akiknek a tartozása holdanként 150 leinél nem tesz többet ki. Ha Hitelszövetkezetnél állanak fenn a tartozások, akkor sem esnek konverzió alá, ha holdanként 300 leinél nem tesz ki többet az adósság.

A kisbirtokokra vonatkozó jog szerinti konverzió alá tartoznak az agrárreform útján birtokba helyezett falusiak, ha nincs is meg a tulajdonjogra vonatkozólag a végleges jogcímük. Ugyancsak a jogszerinti konverzió alá esnek az összes telepések, tekintet nélkül az ingatlanok nagyságára, ha már benne vannak a birtokban.

A 3. §. 1. bekezdésében foglalt rendelkezések alá esnek még a következők:

a) Akiknek ingatlanai hadszíntereken voltak. Minthogy ilyen hadszíntereknek nyilvánított területek Erdélyben nincsenek, így minket ez a pont nem érdekel s ezt részletesebben nem is ismertetjük.

b) Azon mezőgazdák tartozásai, akik 50 holdnak tulajdonosai hegyes vidékeken és legkevesebb 600 méterre a tenger színe felett.

c) Ebben a pontban Bukovinára vonatkozólag van rendelkezés.

d) Az erdő törvény alapján alkotott kisbirtokosok közösségének a tartozásai, akik erdőknek, havasi tisztásoknak, legelőknél tulajdonosai, tekintet nélkül a birtokuk területére és természetére.

Különösen érdekel minket ez a kérdés, mert Erdélyben s különösen a Székelyföldön sok erdőközirtokosság van, amelyeket az erdő törvény szerint kezelnek, véleményünk szerint ezeknek a közirtokosságoknak a tartozásaira is vonatkozik a 3. §. 1. bekezdése: a jog szerinti konverzió. Hogy miként fognak rendelkezni erre vonatkozólag a végrehajtási utasítás s a bírói döntések, természetesen nem tudjuk.

4. §. A törvény 4. §-a arról rendelkezik, hogy az állam törlesztéses pénztára (Casa de amortizare) a konvertált követeléseket átveheti s ez esetben a hitelező jogaiba lép. Csak átveheti, de nem köteles átvenni s az átvétel módját is a végrehajtási utasítás, vagy egy külön törvény fogja megállapítani.

5. és 6. §§. A törvény 5. és 6. §-a a jog szerinti konverzió alá eső s fent a 3. §-ban felsorolt birtokosok tartozásainak konvertált

lására vonatkozó eljárást szabályozza a következőképpen:

A jog szerinti konverzió alá eső s a 3. §-ban felsorolt adósoknak minden hitelezője a törvény kihirdetésétől (Monitorul Oficial-ban való megjelenés) — *számitottan 3 hónap alatt be kell, hogy jelentse a követelésének összegét, a főket, kamatokat és járulékokat, azon járásbírósnál, amelynek területén az adós állandó lakhelye van.* A bejelentésnek tartalmaznia kell még az adós nevét és lakhelyét, a követelés jogcímét, a biztosítékokat, amelyekkel a bejelentő rendelkezik. A bejelentéshez csatolandó a tartozásra vonatkozó okmány-másolatban, ha ilyenrel a hitelező rendelkezik. A másolatokat a hitelező saját maga hitelesíti. Azon bizonyítékokat is a hitelező köteles előterjeszteni, amelyek annak megállapítására szolgálnak, hogy az adósnak mezőgazdasági ingatlanai és falusi ingatlan javai kevesebbet tesznek ki, mint összes vagyonának 30%-a.

Az adósok is benyújthatnak a saját lakhelyük szerinti illetékes járásbíróshoz a fenti határidő alatt a vagyonukról és a terhekről egy részletes jelentést. Ebben kitüntetendők a tulajdonukat képező ingatlanok, csatolandó a hitelezők jegyzéke, kitüntetendő a követelések összege, továbbá az elsőbbségi s minden más, bármilyen természetű jog, amely az ingatlanait terheli.

Az adós az említett bejelentést csak megteheti, de nem köteles megtenni s ennek elmulasztása jogkövetkezményekkel nem jár, mert amint fennebb is mondtuk, a 3. §-ban felsorolt adósok tartozásai jog szerint konvertáltak, nem kell, hogy úgy mondjuk, a kis ujjukat sem megmozdítaniok.

Ellenben a törvényes időben be nem jelentett követelések tulajdonosai, röviden hitelezők, még ha hiteles okiratok állapítják és bizonyítják is a követelést, elveszítik azt a jogot, hogy követelésüket érvényesíthessék az adósok ezen törvényben körülírt ingatlanain, a mezőgazdasági élő és holt felszereléseiben, vagy ezekenek mezőgazdasági hozamán, mert ezek a bejelentett hitelezők kielégítésére szolgálnak.

Ilyen súlyos jogi következménnyel jár ha a hitelező be nem jelenti a követelését!

A járásbíró hivatalból megidézi a feleket és mind a hitelező, mind az adós előterjesztéseinek meghallgatása után megállapítja a tartozások összegét. A felek távollétében is hozhat döntést a felek bejelentései, írásbeli beadványai, másolatai és más az ügyben beadott iratok alapján.

A hitelező és adós között a tartozások létezése, vagy mennyiségére vonatkozó összes vitás kérdésekben a járásbírósg dönt soron kívül értékre való tekintet nélkül.

Tehát a jog szerinti konverzió alá eső

ügyekben tekintet nélkül az értékre a járásbírósg bir hatáskörrel. Amint tudjuk a rendes polgári ügyekben a járásbírósgai értékhatár 50.000 lei.

A járásbírósg határozata ellen felebbezés adható be és pedig a határozat kihirdetésétől számitottan egy hónap alatt. Felebbezés esetén a törvényszék határoz s határozata mind az adós, mind a hitelező által felülvizsgálati kéressel támadható meg a határozat kézbesítésétől számitottan egy hónap alatt. A törvényszék határozatát kérés esetén az ítélő tábla bírálja el. A törvényszék ítélete ellen beadott felülvizsgálati kérésnek a végrehajtásra felfüggesztő hatálya van.

A jogerős határozatoknak egy-egy másolatát megküldik az illető telekkönyvi hatósághoz, hogy a konvertált adósok ingatlanaira a határozatban foglaltakat kebelezze be.

A bíróságok határozatban döntenek, a követelésekről s minden a felek között támadt vitás kérdésről. Ez a határozat fogja megállapítani a hitelező részére a jogcímet a követelés létezésére és bizonyítására szolgáló okiratot. Ez azonban csak a 3. §-ban foglalt feltételek szerint hajtható végre.

Az adósok joga van bejelenteni, hogy 30 évnél rövidebb idő alatt fizeti ki a tartozást. Ez esetben a bírói határozatba ez a bejelentett rövidebb idő megfelelő módon befoglalandó.

7. §. A törvény 7. §-a lehetővé teszi azt, hogy azok, akiknek 20 holdnál több ingatlanuk van, szintén igénybe vehessék a törvénynek a jog szerinti konverzióra vonatkozó rendelkezéseit.

Ezek a törvény kihirdetésétől számitottan 2 hónap alatt a lakhelyük szerinti illetékes járásbíróshoz kértést kell, hogy beadjanak s ki kell nyilatkoztatniok, hogy csak 20 holdra vonatkozóan kérik a konverziót s a többi ingatlanukat átengedik, hogy azokból a hitelező a törvény rendes útján szerezzen kielégítést.

Ugyanígyen kértést adhatnak be azok a 20 holdon felüli adósok is, akiknek a szanalási kérése a törvényszék által elutasított. Ebben az esetben, a bejelentési 2 hónapi határidő azon naptól számit, amelyen a törvényszék elutasító határozata jogerőre emelkedett.

A járásbíró az adósok ezen kérése alapján s a hitelező meghallgatása után határozni fog arról, hogy az összes tartozásból mennyi, milyen rész esik arra a 20 holdra, amelyre a konverzió kértett. Ugyanekkor megállapítja azt is, hogy melyik helyen szakítandó ki és pedig a végrehajtási utasításban foglalt szabályok szerint a 20 hold. A törvény azt rendel, hogy amennyire lehetséges, egy taglan hasítandó ki s az a rész, amelyen az adós háza és gazdasági épületei vannak, bele kell, hogy essenek a konverziós részbe.

(A további rendelkezéseket lapunk következő számaiban látható)

Kettős számunk. A Magyar Nép mostani száma 20 oldalas kettős szám. Azért kellett lapunkat ezen a héten késve és kettős számban kiadni, mert a nyomda a román ünnepek miatt a múlt héten 1 napig nem dolgozott, a román husvét hetében pedig három napig nem fog dolgozni. Ugy gondoltuk, hogy tekintettel a mezőgazdasági adósságokat rendező törvény nagy fontosságára, nem késlekedhetünk

annak olvasóinkhoz való juttatásával. Ezért lapunknak ebben a kettős számában a törvény legfontosabb részeinek ismertetését találják olvasóink. Lapunk következő száma a 20-ik szám lesz. Ez a május 14-iki dátummal fog megjelenni és május 11-ike körül kézhez fogják kapni olvasóink. Ezzel a beosztással elérjük azt, hogy olvasóink a mezőgazdasági adósságokat rendező törvényt a román ünnepek

alatt hivatalból elrendelt munkaszünet idején lapunkban áttanulmányozhatják és kellő időben megtehetik ügyükben az intézkedéseket. Hiranyagunkat igyekeztünk a legutolsó tudósítások felhasználásával frissé tenni és általánosságban úgy osztottuk be lapunkban az olvasni valókat, hogy mindenki megtalálja az őt érdeklő részeket.

Külföld

Ujabb háboru réme. Megint Mandzsuriáért folyik versengés. Csakhogy most nem Kína és Japán, hanem Oroszország és Japán között. Oroszországot már régóta bántja Japán mandzsuri terjeszkedése. Nemcsak azért, mert a szibériai orosz birtokok keleti része hosszú vonalon szomszédos Mandzsuriával, hanem azért is, mert nagy gazdasági érdekei is vannak ebben a vitatott országban. Ezenkívül a mandzsuri vasutak jelentékeny része orosz pénzen és most is orosz kezelésben van. Így meg lehet érteni, hogy Oroszország szeretné a maga részére megszerezni ezt a gazdag tartományt, melynek birtokától csak a 27 éve lefolyt orosz-japán háboru az orosz fegyverekre kedvezőtlen eredményt fosztotta meg. A japánok határozott állítása szerint Oroszország minden eszközt felhasznál, hogy zavart keltsen ezzel háborút okozzon. Így legutóbb a vasutvonalnak orosz kezelésben levő részén egy japán katonákat szállító egész vonatot felrobantott. Ezért Japán lázasan készül a háborura. De a Szovjet

sem marad hátra: már nagy csapatszállításokat végzett a mandzsuri határra, arra hivatkozva, hogy a japánok magaviselete fenyegető reá nézve. Aminthogy nagyon meglehet, hogy az egész Japán vádaskodás pusztá ürügy, amellyel mégis meg akarják szerezni Mandzsuria birtokát. Akárhogy legyen, az bizonyos, hogy a távol Keleten megint lángra lobbant a háboru veszedelmének alig elhamvadt parazsa.

Rendbe jöttek az angolok. Az angol nemzeti kormány pénzügyminisztere, Neville Chamberlain most terjesztette be a jövő évi angol költségvetést, amely — nem mutat hiányt. Amint a lejárt költségvetés is fölsőleggel zárult a számításba vett hiány helyett. Az angol pénzügyminiszter szerint ezt a hatalmas eredményt az angol adófizetők áldozatkészségének kell köszönni, akik vetekedtek az adófizetésben. Terheiket az angol kormány még nem tudja enyhíteni, bár a nagy bajokon már túl van az angol gazdasági élet. De az aranyalapra még nem lehet visszatérni, mert sok súlyos kölcsönt kell az országnak visszafizetnie.

Világszerte nagy feltűnést keltett, hogy a költségvetésbe semmi jóvátételi bevételt nem állítottak be. Ez azt bizonyítja, hogy a juniusi jóvátételi tanácskozáson Anglia csakugyan a jóvátételi tartozások eltörlése mellett fog harcolni.

A fegyverkezés korlátozása. A Genfben üléselő leszerelési tanácskozás egyhangulag elfogadta a leszerelés azonnali jelentékeny csökkentésére vonatkozó javaslatot. Ha a határozat végrehajtása is gyors és általános lesz, sok tehertől és sok aggodalomtól fog megszabadulni a világ. De lehet, hogy ez a határozat is írott malaszt lesz. A tanácskozásoknak különös érdekességet ad a szovjet megbízottjának jelenléte. Jelen volt, de a tanácskozásban nem vett részt és nem is szavazott. Ugy látszik, csak megfigyelőnek ment oda.

A dunai vámközösség. Most a gazdasági kiküldöttek tárgyalják ezt a kérdést Innsbruckban. Általános a kívánság itt is, hogy legyen valami, még pedig hamar. De itt is előtérbe léptek ugyanazok az ellentétek, amik meghiusították Londonban a négy hatalom tanácskozását. Ugy látszik, az érdekellentéteknek nagyobb erejük van a szükségnél.

A leányok is tanuljanak!

A „Magyar Nép“ egyik régebbi számában olvastam egy falusi asszony leveléből a következő megállapítást.

„Mi is óhajtunk haladni, mi is akarunk segíteni magunkon és magyar fajtánkon, de vezessenek, tanítsanak.“

Elgondolkoztam ezeken a dolgokon és megállapítottam magamban, hogy valóban a falusi nép leányainak, ha elvégzik az elemi iskolát s haza kerülnek, többé nincs alkalmuk a saját továbbképzésükre. Kivételek azok, a kiknek ügyes, tüzről pattant édesanyjok van, aki hamarosan be avatja a fiatal lányt a kendermunka, szövés, varrás és főzés titkaiba.

De vannak olyanok is elegenden akiknek nincs ilyen jó tanítómesterük.

Hol készüljön el a háztartás helyesebb intézésére a falusi földművesnép leánya?

Megmondom, hogyan oldották meg e kérdést az én szülőfalumban. Ami más faluban szegycsúszba ment, — az ugyanis, hogy a nagygazda lány szolgálni álljon be — itt azzal a kimondott céllal történt, hogy a *leányok tanuljanak*, ügyesedjenek.

Azért senki sem szólta meg őket, mert ez általános felfogás volt.

Mindazok a leányok, akik szolgáltak, asszonykorukban is kitűntek példás, rendes háztájukkal, de főzni is jobban tudtak, mint a többiek.

Mert ha nem is mindenkire, de egyesekre reáfér a tanulás. Láttam például esetet, amikor egy asszony öttagu családjának husvétra husz kalácsot sütött és 50—60 drb. tojást festett, de semmi más táplálékot nem készített, mind csak azt fogyasztották, míg benne tartott, aminek aztán az lett az eredménye, hogy mindnyájan megterhelték a gyomrukat.

Bizonyos, hogy a falusi papnék és tanító-
nék, vagy általában a nőszövetség tagjai te-

hetnének legtöbbet a falusi nők nevelésére. Ha összehivnák időnként a felnőtt leányokat és előadást tartanának nekik a háztartási tudnivalókról. Leírnának több egyszerű, de jó tápláló ételt, melynek receptjét sorra lemásolnák.

Megtanítanák a gyermekgondozás legelemibb szabályaira s a fertőző betegségek elleni védekezésre. Nemcsak a család körében, de a gazdaságban is, pl: a gyakori baromfivész esetén, mely épen azért szed annyi áldozatot a szárnyasok között, mert az elhullottakat nem temetik, vagy égetik el, hanem kiaggatják a kerítés karóira, melyből a madarak lakmároznak, így a fertőzés fokozottabb mértékben terjed, évről-évre nagy károkat okozva, melyen egy kis tudással segíteni lehetne.

Azt hiszem, vannak kik mindezeknél jobb eszméket vehetnek fel; akik olyan helyen laknak, hogy alkalmuk is nyílik segítségére sietni a tanulni vágyó, jó falusi asszonyoknak.

Gál Lajosné.

Szerkesztő megjegyzése: Helyeseljük azt a felfogást, hogy a jobbmódu falusi leányok is városi szolgálatban töltsenek pár évet, de csak bizonyos feltételek alatt. Mai világban városban több rosszat lehet tanulni, mint jót, azért csak a megbízható, jólnevelt, nemes hajlandóságu leányokat volna szabad kiengedni az anyai felügyelet alól. Fontos volna, amit régen sürgetünk, hogy a városi nőszövetségek nagyobb gondot fordítsanak a városra került leányok erkölcsi irányítására. Ebben a kérdésben a falusi és városi nőszövetségeknek sürgős megállapodásra kellene jutniuk és a falusi leányok oktatását, nevelését tervszerűen kellene megszervezniük. Csak panaszt és siránkozást hallunk minden oldalról, pedig a mostani néhez időnkben is mennyi munka kínálkozik, ami fajunk és hitvallásunk érdekében eredményesen elvégezhetnénk.

Belpolitikai hírek

Véget ért a parlament tavaszi ülészaka. A parlament tavaszi ülészakát királyi kézirattal be-rekesztették. A királyi kéziratot Iorga miniszterelnök olvasta fel.

Ujjászervezték az Országos Magyar Párt tordai tagozatát. Az Országos Magyar Párt tordai tagozata ünnepélyes jellegű gyűlést tartott, dr. Bocsányi András ügyvezető alelnök elnöklete alatt. A gyűlésen megjelentek Inczedy-Joksmán Ödön, az Országos Pártközpont ügyvezető alelnöke és Szabó Béni kamarai képviselő. Egyhangúlag tagozati elnökké választották dr. Gál Miklós ügyvédet. A gyűlés tárgysorozatából ki kell emelnünk Inczedy-Joksmán Ödön beszédét. Inczedy alelnök tolmácsolta a központ üdvözlését és melegen köszöntötte Torda magyarságát. A mai idők komor tanulságaira utalva, arra hívta fel a magyarságot, hogy hagyjon fel a széthuzással és átkos öngyengítéssel. Minden vonalon fogjon össze testvériesen a magyarság, forrják erős egységbe és tartson ki rendületlen öntudattal magyarsága mellett. A Magyar Párt alelnöke a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Csak így kerülhetjük el a második Mohácsot és ebben a szent küzdelemben szenvedve is, vérezve is, tövisszoros fejvel is büszkén valljuk, hogy: magyarok vagyunk!

A magyar képviselők a rokkantak és nyugdíjasok érdekeit védtek a parlamentben. A parlament mindkét házában a kamarában és a szenátusban a magyar parlamenti csoport tagjai az utóbbi üléseken hasznos tevékenységet folytattak. A magyar képviselők és szenátorok

most, hogy a kormány az ülészak vége felé egész sereg törvényt akart megszavaztatni, állandóan figyelemmel kísérték a parlamenti tárgyalásokat és minduntalan tiltakoztak az olyan törvények megszavaztatása ellen, amelyek a polgárságra nézve terhet jelentettek. A szenátusban Sándor József szenátor benyújtotta a rokkant tisztak és altisztak nyugdíjára vonatkozó törvényjavaslatot. Sándor József a törvényjavaslat benyújtása alkalmával kifejtette, hogy a Romániához csatolt területeken 600 rokkant tiszt él. Ezeknek a sorsa 13 év óta teljesen rendezetlen.

Ujabb repülőgép adót akarnak kivetni. A román állami légiügyi alapot bélyegek és illetékek kiróásával akarják előtérmenteni. Gyárfás Elemér szenátor a szenátusban tiltakozott a terv ellen. Kifejtette, hogy az állam a szükségleteiről gondoskodik a rendes évi költségvetésében és ne terhelje ezzel a különböző adókkal és illetékekkel az agyonsanyargatott polgárságot.

A franciák nem helyeslik Románia gazdasági politikáját. Mint lapunk előző számában közöltük, a román kormány tárgyalásokat folytat nagyobb kölcsön felvétele iránt. Hír szerint a franciák hajlandók is volnának Romániának nagyobb kölcsönt folyósítani, de a segítséget bizonyos belpolitikai feltételekhez kötik. Bukaresti lapok azt írják, hogy a franciák legelső feltételként azt kívánják, hogy vonják vissza Argetoianu pénzügyminiszter összes eddigi gazdasági vonatkozású intézkedéseit és törvényeit. A francia kívánság nagy bonyodalmat okozhat Románia politikai és gazdasági életében.

Kedves Olvasó!

Ha azt akarod, hogy legjobb akaratu barátod, a Magyar Nép, minden héten meglátogasson és a tőled távollevő, de életedet irányító eseményekről fölvilágosítson, szivedet a csüggedéstől, elmédet a tévedezéstől megóvja, erkölcsi kötelelősegeidre, anyagi érdekeidre figyelmeztessen: tedd meg te is magyar testvéri kötelelősegedet, küldd be mihamarabb az előfizetési díjat, hogy a tavaszi és nyári hónapokban is zavartalanul szolgálatodra lehessünk!

Hírek**Székely lányok, készüljétek!**

Csik-, Udvarhely-, Háromszék-vármegyék leányai készüljétek-e az idei „Ezer székely leányok” napjára? Elővettétek-e már a tavalyi kék füzeteket, hogy átgörögöljétek belőle a miseimákat, táncot, éneket, játékokat? Ezerhatszáz székely leány, akik tavaly együtt voltatok ezen a találkozón hozzátok szól a Katholikus Nőszövetség hívó harangszava: megrendezzük a második „Ezer székely leányok napját”, az idén is, Csiksomlyón, május 29-én úrnapi vasárnap. Készüljétek, jertek! Elsősorban nektek szól a hivatás, akik ott voltatok, akik szerettétek, élveztétek, tanultok belőle. Töletek tudja a falutok, hogy templom után a mesebeli terület asztalkám következett, ahol kávéval, kaláccsal kínálgattak titeket. Hányszor emlegettétek a szeredai úrnapi körmenetet azóta, ahol végössza nem volt a szöttek ruhás lányosornak. Hátha még azt tudnátok, hogy akkor filmre is vetétek ezt a felvonulást, meg a délutáni táncaitokat is és ezt a filmet már itt Kolozsvárt is bemu-

tatták, itt is láthatunk titeket most is, esztendőök mulva is.

Jó hirdetői voltatok az Ezer Székely Lányok Napjának. Azért vágnak rá most azon falvak leányai is, akik tavaly nem vehettek részt. És most azoknak izenjük, várjuk őket is szeretettel az idén. Tudjuk, hogy készülnek ők is, szövik a rokolyát, varrják a lájbit. Az első Ezer „Székelyleány napja“ előhívta két emberöltőnyi messzeségből is a falu kincsét: a népviseletet.

Máshol öregapót, nagyanyót nyaggatják a lányok, meséljen, hogy játszottak gyerekkorukban a réten, mit énekeltek hozzá? Milyenek voltak akkor a fonóestélyek? Az öregek előszedik az emlékezés ládájából a porlepte nótákat, játékokat, rigmust, az unokák elé kiterítik a napfényre. Tavaszi szél lefujja róluk a feledés porát, esillog, ragyog a sok szép székely népdének a lányok ajkán.

Mire kerekre varrják szöttek rokolyákat és az utolsó gombok is felkerülnek a lájbikra, már a közös tánc is megy, amire mindenki a tavalyi füzetből készül. A játékokat otthon is nagy kedvvel veszik elő. Ez a legmélyebb értéke az „Ezer Székely lányok napja“-nak, hogy minden évben közösen meritünk újabb erőt az égi lakomán, megörizzük az ősi tiszta erkölcsöt.

Ezért rendezzi meg a katolikus Nőszövetség az idén is ezt a napot. Érdeklődnek már iránta az anyák is, jöhetnek-e ők is csoportosan, faluszám, gyönyörködni leányaikban. Tudják ők is, hogy mit jelent a leányoknak ez a találkozás. Ünnepet egy napra, erőforrást újabb esztendőre, bátorítást az egész életre, nemcsak az övékre, de a következő nemzedékeknek is, akiket már ezen a gondolatlan nevelnek fel az első

résztevők. — Második „Ezer Székely leányok napjára“ készülök, szeretettel köszönt és örömmel vár mindnyájatokat a somlyói találkozóra!

Új helyiségbe költözött Bukarestben a Magyar Párt irodája. A Magyar Párt parlamenti csoportja eddigi bukaresti helyiségéből átköltözött a Str. Clemenceau (volt Str. Corabiei) 11. szám alá és így a parlamenti csoport irodái április 22-étől kezdődőleg itt működnek. A parlamenti csoport kéri azokat, akik ügyes-bajos dolgaikban a párt parlamenti csoportját felkeresik, hogy ezt a lakásváltoztatást vegyék tudomásul.

A Regátban megkezdődött a tanítók sztrájkja. Roman, regáti városban a tanítók bezárták az iskolákat és kihírdették, hogy mindaddig nem kezdik meg a tanítást, amíg hátrálékos fizetéseiket nem kapják meg. A tanítók testülete gyűlést tartott és a gyűlésből táviratot küldöttek a királynak, a pénzügminiszternek és a miniszterelnöknek. A táviratokban kifejtették, hogy erre a lépésre végső nyomorukban határozták magukat.

A konverziótörvény magyar fordítása. Dr. Király Géza, a Transsylvania Bank Rt. jogtanácsosa és dr. Gombos Miksa helyi ügyvéd, elkészítették a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló törvény magyar fordítását. A fordítás 32 quart (40) oldalon jelent meg a Minerva-nyomda kiadásában s a törvényen kívül tartalmazni fogja a miniszteri indokolás magyar nyelvű szövegét, továbbá a fordítók néhány fontos magyarázó jegyzetét. A könyv ára 120 lej a Transsylvania Bankhoz Cluj-Kolozsvár küldendő a Minerva nyomdai műintézet részvénytársaság folyószámlája javára. — Megrendelhető kiadóhivatalunk útján is.

Rendezni akarja a kormány a román állam és a Státus viszonyát. Közöltük, hogy a román kormány a Státus ellen jogfosztó lépéseket tett. A kormány sorozatos támadásainak kivédésére gróf Majláth Gusztáv erdélyi római katolikus püspök Gyárfás Elemér szenátorral, a Státus világi elnökével Bukarestbe utazott, hogy a kormánnyal tárgyalásokat folytasson a Státus ügyében. A tárgyalásokban résztvett Szentkeresztly Béla báró, magyarpárti képviselő is. A tárgyalások befejezte után Gyárfás Elemér szenátor a következőket jelentette ki.

— A kormány illetékes tagjai felhatalmaztak arra, közöljem a nyilvánossággal, hogy a kormánynak nem áll szándékában semmiféle formában sem érinteni a Státus ingatlanainak és egyéb javainak tulajdonjogát.

Bizunk abban, hogy ezuttal nemcsak üres ígéretekkel állunk szemben, hanem komoly elhatározásokkal, amelyeknek kieszközlésében hatalmas szolgálatainkra volt az az erőteljes és osztatlan támogatás, amellyel az erdélyi közvélemény a Státus ügyei mellé állott és amelyet továbbra is kérnünk kell mindaddig, amíg az összes függő kérdések végleges megoldást nem nyernek.

E nyilatkozat szerint a bukaresti tárgyalások eredménye feljogosít arra a reményre, hogy a Státus elleni támadásokat felbeszakítja a kormány.

Szinajában leégett Károly király vadászkastélya. A szinajai Foisor kastély kigyulladt és leégett. A kastély Károly király kedvenc nyaralóhelye volt. A tűzvész alkalmával a kastélyban sok műkincs és fontos okmányok égtek el. A tüzet festőmunkások gondatlansága okozta,

Székely leányok figyelmébe!

A második „Ezer székely leány napja“-nak programja teljesen azonos a tavalyival. Résztelteli jelentkezések a Katholikus Nőszövetség központjához (Cluj-Kolozsvár, str. Grigorescu 35) küldendő, ahonnan a napra vonatkozó minden felvilágosítás megkapható.

Gumilabda — macskamézből. A kolozsi róm. katolikus el. iskola fiú növendékei föltalálták a gumi készítését. A szilvafáról összegyűjtötték a mézgát, az ugynevezett „macskaméz“-et és tűzbe tették. Amint ott vöröstre égett, bedobták egy forróvizes edénybe. Kész volt a gumil!

Szerencsétlenség fadöntés közben. Kádár László szilágyborzasi lakós fát döntött. Egy vastag szálfá leütötte. Kádár súlyos sérülései következtében meghalt.

Ostromállapot Bálványosváráján. Bálványosváralján a sorozás alkalmával részeg legények két csendőrt megvertek. Azóta a magyar községet egy őrmester vezetése alatt tizenöt csendőr megszállta. A csendőrök a községben ostromállapotot teremtettek. Megtiltották a falusiaknak, hogy az uccán magyarul beszéljenek. Azt, aki a parancsot megszegi, az őrségre viszik és elverik. A csendőröket mindenki levett kalappal, románul köteles üdvözölni.

A sorsjáték első huzása megtörtént. Lapunk zártakor történt meg a sorsjáték első huzása. A nyereményjegyzék a hét folyamán hirtokunkba kerül s jövő számunkban pontosan közölni fogjuk, hogy a Magyar Nép megrendelő lapjával rendelés sorsjegyek közül melyek nyertek. A jövő hónapi játék föltételeit szintén következő számunkban közöljük. — Még tegy huzás van hátra s 240 millió összereménynek ezúttal csak 3 százalékát húzták ki. A nyeremények huzásról huzásra fokozódnak.

Egy Petőfi-könyv, amelyik nem ér pénzt. Hirdetnek és árulnak Erdélyben olcsón, 65 lejért, egy *Petőfi Sándor összes költeményei-t eredeti rajzokkal díszített népies kiadásban.* E könyvnek piros vászonkötése van, rajta Petőfi aranyozott domborművé mellképe. A könyv olcsó, de nem ér pénzt. Nyomása rossz, hanyag, a szavakat nem írja le helyesen, némelykor megváltoztatja, felcseréli, máskor meg kihagy egyes szókat. Ennek következtében Petőfi remekszép verseit egyenesen csuffá teszi. Ugy látszik, hogy a könyv kiadója, a budapesti nyomda és műintézet csak arra vigyázott, hogy jó üzlete legyen. Olcsó pénzen adja Petőfit, de olvashatatlanul, hiányosan, megcsufolva. Figyelmeztetjük a magyar olvasó közönséget, lapunk olvasóit, hogy ezt a Petőfit ne vásárolják. Közelednek a vizsgák, amikor jutalomkönyvet is szoktunk vásárolni. Petőfi költeményei a legértékesebb jutalomkönyv. De más kiadásban. A Tolnai-cég portékája kótyavetye-áru. Kár érte pénzt kidobni.

Kristóf György.

Hiábaló munka. A másfél évvel ezelőtt tartott népszámlálás adatait, mint ismeretes Bukarestbe szállították feldolgozás végett. Bukarestben 150 hivatalnok kezdte meg a népszámlálási adatok feldolgozását. Az állam rosszra fordult anyagi helyzete miatt a népszámlálási hivatalt nem tudja tovább fenntartani. A napokban a 150 tisztviselőt 6 hivatalnok kivételével elbocsátották. Így a népszámlálás befejezéséről szó sem lehet. A népszámlálás műveleteire fordított 100 millió tehát a szó szoros értelmében elpocsékolódott és néhány év múlva elülről lehet kezdeni a költséges munkálatokat.

Bevezetik a nyári időszámítást. Május 21-én éjjel 12 órakor Romániában az órákat 1 órára fogják igazítani. Az egy órával előrevitt nyári időszámítás október 2-ikáig fog tartani. Az új időszámítás érdekes különbségeket fog okozni. Budapesten például még csak 10 óra lesz, mikor nálunk deket harangoznak.

Megbotránkoztató támadás. A szilágy megyei és szatmármegyei állami tanfelügyelőségek hivatalos támogatásával igen elképesztő intézkedések indultak ki a katolikus vidékek vallásos köszöntési módja, a „Dicsértessék a Jézus Krisztus“ szavaival való üdvözlés megszüntetésére. A nagyváradi görög katolikus püspökség közlönye, a „Vestitorul adja hírül, hogy a „Școala Noastră“ zilahi tanügyi lap szerint a vallási és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta az iskolai ellenőrző személyzetnek azt az előterjesztését, mely szerint a gyermekek úgy az iskolában, mint az iskolán kívül „minden esetben“ a „jó reggelt“, „jó napot“ és „jó estét“ szóval tartoznak köszönteni a velük találkozókat. A terv súlyosan sérti a katolikus egyház évszázados hagyományait.

Könyvrendelőkhöz! Könyvosztályunk ismételtén hangsúlyozza, hogy a 100 lejes aluli rendeléseknél a pénz előzetes beküldését kérjük, mert az utánvételi portó aránytalanul magas. Gyakran megtörténik, hogy 18, 20 lejes füzeteket rendelnek utánvétellel, ami azt jelenti, hogyha előre beküldenék a pénzt, 2 füzetet kapnának az árért, mert ilyenkor a postaköltséget könyvosztályunk viseli, de a 18—20 lejes utánvételi portót nem vállalhatja, viszont a jelenlegi gazdasági viszonyok között ez a megrendelő részébe is felesleges pénzpocsékolást jelent.

Amnesztia lesz május 10-én. A május 10-i román nemzeti ünnep alkalmával hir szerint a király a politikai és katonai elítélteket kegyelemben fogja részesíteni. A kegyelmezés általános jellegű lesz és mértéke a büntetés minőségétől fog függeni.

Leválták a nagykárolyi Kossuth-szobor fejét. A nagykárolyi Kossuth-szobrot, mint ismeretes, egy raktárba helyezték el a román impérium átvétele után. A raktárba helyezett Kossuth-szobrot most ismeretlen tettesek meggyalázták. Leválták a szobornak a fejét. A levágott fejet az ismeretlen merénylők magukkal vitték.

Nagy esakást követeltek el a Bukarestben székelő kataszteri vezérfelügyelőség tisztviselői. A földművelésügyi minisztérium által megindított vizsgálat alapján kiderült, hogy a kataszteri hivatal két főtisztviselőjének kezén súlyos milliók tűntek el. A földművelésügyi miniszter a két bűnös tisztviselő ellen megindította az eljárást.

Mérenkök utja hazafelé. A szovjet már nem tudja fizetni a nagy gazdasági tervei megvalósításához felfogadott külföldi mérnököket. Azért ezek szép sorjában hazamentek. Előbb az amerikaiak, most a németek. A szovjet pedig megint szegényebb lett egy ábránddal.

— **Elhújasodásnál, köszvény-nél és cukorbetegségnél** a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a FERENC JÓZSEF vizkúra nagyon szép eredményre vezet. A FERENC JÓZSEF keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A tapsot nem lehet megrendelni! A napokban Bácsfalu, brassómcgyei községben a hétfalusi Tanítókör a községi vendéglő nagytermében műsoros estélyt rendezett. Vegyesen perregtek a magyar és román műsorszámok, a főleg magyar közönség előtt. Természetesen a jobban megértett magyar számok hatalmas tapsot arattak, míg a román számok után alig csattantak a tenyerek. Ez feltűnt egy magyarellenességéről hirhedt szobafestő mesternek és hangosan követelni kezdte, hogy tapsoljanak jobban a román műsornak is. A közönség előbb csak zugolódott a műsor megzavarása miatt, majd amikor a mester ur igen hangos lett, a csángó legények szépen kivitték a teremből és egy pár jól irányzott, érezhető szóval megmagyarázták neki, hogy a tetszésnyilvánítást nem irányíthatják elfogult emberek.

Megjelent a legújabb lakbérleti törvény ismertetése! Dr. Bartha Ignác, dr. Szeghő Imre ügyvédek és dr. Petersberger bíró együttesen kiadták az új lakbérleti törvény szövegét. A könyv három féle formában jelent meg. 40 lejért román-magyar szöveggel kapható. 30 lejért a magyar szöveg magyarázatokkal és 20 lejért a magyar törvénytörvény a régi törvényekre való utalásokkal. A román törvénytörvény 12 lejes árban is kapható. Valamennyit ugyancsak mélyen leszállított árban a fenti szerzők régebbi lakbérleti munkáit is a „Minnerva” nyomda (Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop, volt Brassai-u. 5), ha a kívánt példányok árát bélyegben beküldik, a megrendelőnek nyomban megküldi.

Minden községben adják elő a műkedvelők a Duszgazdag című bibliai szindarabot. Az előadás joga három példány megvásárlásával szerzhető meg.

A földművesek csak össze kell, hogy fizessék pénzbüntetéseiket. Az igazságügyminiszter elrendelte, hogy a földművesekre kirótt pénzbüntetéseket október 6-ig nem szabad behajtani. Ha időközben a pénzbüntetést fogházbüntetésre változtatták át, megint pénzbüntetés kell átalakítani és végrehajtását október 6-ig fel kell függeszteni.

Romániában az iskolakötelek gyermekek harmadrésze jár iskolába. Costachescu, volt közigazgatási miniszter, Iasi-ban előadást tartott az elemi iskolák helyzetéről. Kifejtette, hogy az elemi iskolaköteleseknek harmadrésze nincs beíratva, vagy nem jár iskolába. Szomorú tény, hogy ez a szám a Romániában uralkodó művelődési állapotokra!

Óriási áradást okozott Száva. Jugoszláviában a Száva áradása óriási méreteket öltött. A Száva folyó mentén 20 ezer ember és 46 ezer háziállatot kellett a községekből kilakoltatni. Az árvíznek nagyon sok halálos áldozata van.

Magyarországon a földműveseknek elengedők egyévi adójuk. A magyar kormány, hogy a földművesek anyagi helyzetét könnyítsen, a jövő termésképzésében a földművesekkel nem fog földadót fizettetni. Ezenkívül a földműves lakosságot pénzgéelyben is fogja részesíteni.

Az egészségnek csak a legjobb szer jó. Silány minőségű szerek károsítják a szervezetet és csak muló javulást hoznak. A 18 év óta bevezetett és COOD nevű szert rheumás, kövényes és idegfájdalmaknál és általános figyelmet érdemel. Togalnak mindig gyors hatása van és sohasem okoz kellemetlen mellékhatásokat. Általános és deknek tartjuk tehát, ha felhívjuk olvasóink figyelmét erre a szerre.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Vessünk korai kukoricát!

Olyan esztendők után, mint a tavalyi és tavalyelőtti, mikor a kései kukoricafajták a jégverés, vagy korai dér miatt nem értek be, minden gazda belátta, hogy Erdélyben csak korai kukoricafajtákat érdemes termelni. Idén a késői kitavaszkodás teszi kötelességévé a gazdáknak, korai kukoricák termelését. Minden vidéknek meg van a maga jól bevált korai fajtája, arra kell azonban törekednünk, hogy a korai fajták közül is a legjobbakat termesszük. A korai fajták ugyanis rendszeren kisebb termést adnak, mint a közép vagy kései érésűek. *Vannak azonban köztük olyanok is, melyek bőtermés tekintetében is megállják a sarat.*

Nálam igen jól bevált tavaly: a „Mindszentpusztai fehér kukorica” és a „Mauthner-féle 13 hetes kukorica”.

A „Mindszentpusztai fehér kukorica”, mint neve is mutatja, fehér színű. Szártermése jó embermagasságnyi, átlagosan biztos

2½ csövét mellmagasságban termi. A csövek 25 cm. hosszúak, a szemek laposak. A tavaly elég sűrű vetésben 60 cm. sortávollal termeltem közönséges 3-as míveléssel, magam későn vetettem és mégis adott holdanként 18 mázsát.

A Mauthner-féle 13 hetes kukorica nagyon alacsony növésű, szára még jó talajon is vékony. Termését úgy a főtövön, mint a kiágazó mellékhajtásokon alacsonyan hozza — a főtövön rendszeren kettőt, a mellékhajtásokon két-hármat. A szemek citromsárga fényűek és gömbölyűek, hosszúságuk átlagosan 25 centiméter.

Pusztakamarás.

Szász Ferenc.

Szerkesztő megjegyzése: A leirt kukorica fajták magvai minden nagyobb magkereskedésben vagy a cikk írójánál beszerezhetők. Szász Ferenc földbirtokos címe: Pusztakamarás-Cámareş u. p. Şarbaş-Nagysármás, Kolozs megye, jud. Cluj. Érdeklődők forduljanak közvetlenül fenti címhez.

Hasznos könyv gazdálkodók számára.

A haszontyuktenyésztés, mint mellékfoglalkozás, írta Lőrinczi László. Lőrinczi László, kadácsi unitárius lelkész neve ismerős a „Magyar Nép” olvasói előtt. Lőrinczi László több baromfitenyésztési cikket írt lapunkban.

Lőrinczi László ismeri a baromfitenyésztés legújabb eljárásait. Amerikai tartózkodása alatt bő tapasztalatokat szerzett. Most megjelent könyvét nemcsak nagy tudással, hanem a gyakorlati tapasztalatoknak teljes felhasználásával írta meg. Könyvében a baromfitenyésztés kérdéseit négy főpont alatt tárgyalja. Értekezik a tenyésztőről, a tyukról, a tyukbízról és a takarmányról. Könyvében a legújabb eljárásokat

részletesen ismerteti úgy, hogy a könyvének segítségével a legmodernebb baromfitenyésztet is el lehet vezetni. Könyvének talán éppen az a hibája, hogy a tyuktenyésztés kérdéseit nem kezdők, hanem azok számára írta le, akik fejlettebb és nagy baromfitenyészteteket akarnak beállítani. A könyvben ismertett eszközök és gépek is olyanok, hogy falusi népünk mai viszonyai között nagyon nehezen valósíthatók meg. Bizonyos azonban, hogyha a gazdasági viszonyok kedvezőbbre fordulnak, a Lőrinczi által ajánlott dolgok megvalósíthatókká válnak. Az is bizonyos, hogy könyvében minden tyuktartó gazda vagy gazdasszony nélkülözhetetlenül hasznos utasításokat

talál. Különösen a tyukok takarmányozására vonatkozó rész tarthat általános érdeklődésre számot. A könyv ára terjedelméhez és a benne rejlő értékekhez képest nagyon alacsony: 60 lej. Megrendelhető a szerzőnél Cadaciu-Kadács, posta Simonesti-Siménfalva, jud. Odorhei.

Gazdasági előadások Maros-Tordamegyében. A marosmegyei Földműves Szövetség áldásos tevékenységet fejt ki a megye területén. A tavaszi munkaprogramm keretében sok községben tartanak gazdasági előadásokat. Közlelebbről Havad, Geges, Nyárádszentsimon és Rigmány községben tartottak előadásokat Mikó László, Hadfaludy István és Gál Elek.

Megjelent az agrár konverziós törvény teljes magyar fordítása és magyarázata. Dr. Király Géza és dr. Gombos fordításában és magyarázatában megjelent az agrár konverziós törvény teljes magyar-román kiadása. A könyv nélkülözhetetlen hitelszövetkezeteknek, vidéki pénzügyintézeteknek, gazdaköröknek, és mindazoknak, akiket az agrár konverzió érdekel. A könyv ára 120 lei. Megrendelhető utánvétellel kiadóhivatalunk útján. A pénz előzetes béküldése esetén a könyvet portómentesen szállítjuk.

Megtiltották az amerikai alma behozatalát. A pénzügyminiszter körrendeletet intézett az összes határszéli vámokhoz. A rendeletben megtiltotta a Kaliforniából származó alma behozatalát. A rendelet indokolásában a pénzügyminiszter kifejti, hogy a kaliforniai gyümölcsszállítmányokban legutóbb árszéntartalmu gyümölcsöket is találtak. Az amerikai almába az arzén valószínűleg a védőszerrel tulhajtott alkalmazása következtében került.

Négy kilós retek. Ausztráliában egy konyhakertész ritka eredményt ért el: kertjében óriási retekot nevelt. A retek félméternél hosszabb, súlya 4 kiló.

Két tehéntől öt borju. Magyarországon Teleki László gróf nagyoszlári gazdaságában egy tehén három kifejlett egészséges, darabonként 40 kilogrammos borjut ellett. Az állatorvos megállapította, hogy mind a három borju és a tehén teljesen egészséges. Érdekes, hogy ugyanaznap az uradalom egy másik tehene két borjut ellett s így a két tehéntől öt borja lett a gazdaságnak.

Franciaország Magyarországtól vásárol buzát. A francia szenátus törvénybe iktatta a francia-magyar kereskedelmi szerződés pótegyezményét. Az egyez-

mény szerint Franciaország buszszükségletének tizedrészét Magyarországtól fogja megvásárolni. Előre láthatólag Magyarország a folyó évben 80 ezer vagon buzát fog szállítani Franciaországba.

Jönnek a fekete darazsak! A gyümölcsösökben pusztító vértetű ellen, mint már közöltük is lapunkban, a vértetű ellenségével, a fekete darazssal küzdenek. A fekete darazsak a vértetűt csaknem teljesen kipusztították Olaszországban és Németországban. Magyarországon is nagy eredményeket értek el a fekete darazsak segítségével. Hir szerint a hasznos darazsak Debrecen vidékéről elterjedtek Szilágymegyében is. Így számíthatunk arra, hogy rövidesen Erdélyben mindenféle el fognak terjedni. Különböző szó van arról, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület nagyobb mennyiségű darazsperét fog hozatni Magyarországról, hogy elősegítse a hasznos bogarak meghonosodását.

PIAC

Piaci árak Temesváron.

Gabona árak: Buza 300—320, kukorica 250—280, árpa 280—320, zab 300—350 lej mázsánként.

Takarmány árak: Széna 300, szalma 50—60 lej mázsánként.

Állat árak: Igásló 4—9 ezer, kocsiló 14—16 ezer lej páronként. Hizott ökör 14—16 ezer lej páronként. Fejős tehén 4—6 ezer lej darabonként. Vágómarha 3—4 ezer lej minőség szerint.

Hizott sertés élősúlyban kilónként 13—15 lej. Féléves süldő páronként 1000—1200 lej. Malac párja 3—400 lej.

Bárány páronként 300 lej.

Művelődési mozgalom

MÜKEDVELŐI ELŐADÁSOK ENGEDÉLYEZÉSE. A szindarabok vezérfelügyelőtől csakis a szindarabok (operett, népszimfű, vígjáték) engedélyezését kell kérni. Műsoros kultur- vagy dalestély engedélyezése a helyi hatóság (városon rendőrség, falun főbíró) hatáskörébe tartozik. A szindarabok engedélyezés iránti kérelmet az előadás előtt legalább három héttel kell beküldeni. És mindig csatolni kell a szindarab szövegét. A három héttel azért van szükség, hogy a vezérfelügyelőnek legyen ideje a szindarabokat átolvasni, mivel megengedett darab szövegét a felelős. Naponta sok kérvény érkezik be, tehát sok szöveget kell elolvasni és sok kérvényt kell intéznie. Az engedélyt tulajdonképpen a kultuszminisztérium adja. A kérvényt tehát „Domus Ministru“ megszólítással a miniszterhez kell intéznie. A kérvényre 11 lej okmány- és két repülőbélyeget kell ragasztani. Aki ezt elmulasztja, annak kérvényét visszautasítják. A kérvényt előbb városon a rendőrséggel, falun a főszolgálatossal kell láttaoztatni, aki a kérvényre, hogy az előadás ellen közrendészeti szempontból nincs kifogása. Az így láttaoztatott kérvényt és a szindarab ajánlott borítékban erre a címre kell küldeni: *Inspectoratul Teatrelor, Cluj.*

A beérkezett szindarabot a vezérfelügyelő elolvassa és véleményezését a kérvényre ráveszi. Ennek alapján adja meg a miniszter az engedélyt. Az engedélyt nem az illető egyesületnek hanem a helyi hatóságnak kell beküldeni. Mielőtt valaki a szindarabot beküldi, előbb olvassa át és államra netalán sértő kifejezéseket sajátkezűleg igazítsa ki. A szindarabot nyomtatásban, vagy legalább gépirással kell beküldeni, mert a kéziratok legtöbbször olvashatatlanok. A kollektív vezérfelügyelő végül biztosítja a kérelmezőket, hogy ha a kérvény a szindarabbal együtt idejében beérkezik — a határidőig eljuttatva — lenni elintézi. Hiábavaló minden közbenjárás, ami

csak fölösleges zaklatást okoznak neki. Arról pedig nem is lehet beszélni, hogy sürgönyileg — soron kívül harmadnapra engedélyt lehessen adni, amint azt már több egyesület megkísérelte. A törvényes időt és formákat feltétlenül be kell tartani.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS VAJDAKAMARÁSON. A Mezőség egyik legnépesebb magyar falujában, Vajdakamaráson a ref. egyház ifjúsága kitűnően sikerült és sokáig emlékezetes műkedvelői előadást tartott, melyre a szomszédfalvak ifjúsága is nagy számmal jött el. A szívet-lelketgyönyörködtető és nemesítő műsor következő volt: 1. *Magyar dalok:* a) Két lánya volt a falunak...; b) Éj van csend és nyugalomnak éje...; c) Befordultam a konyhára... Előadta az énekkar. 2. *„Kintornás család“* népszínmű 3 felvonásban. Irta: *Tóth Ede.* Előadta a ref. ifjúság a színdarab összes szereplői olyan nagy buzgósággal és kitűnő alálással játszottak, hogy méltóan találjuk mindnyájuk nevét följegyezni: *Portik István, Nagy Sára, Jankó Miklós, Udvar Sára, Farkas Dani, Kutas György, Portik János, Lovász Mari, Kenderesi József, Farkas József, Orbán János M., Orbán András, Orbán János J., Nagy Mátyás, Portik Anna, Lovász Rózsa, Jankó Mari, Lovász András, Nagy Dani, Horváth Ilona, Varró Miklós* kis fia. A betanítást és rendezést *Kertész Márton lelkész* és felesége végezték. A műkedvelők lelke és buzgatója *Portik István* volt. Az előadást reggelig tartó szép és csendes mulatság követte. Vajdakamarás ifjúsága újból bebizonyította, hogy egy magyar dal szeretetében és előadásában, mint a népszínművek megjátszásában együttes összefogással és szorgalmas tanulás után bármely falu műkedvelő gárdájával versengre tud kelni. Csak egy hiányzik: megfelelő előadó-terem, *kultház.* Isten segítségével arra hamar kerül!

KULTURMUNKA EGRIBEN. Egrő közönségben a református ifjúság műkedvelői előadások tartásával vette ki részét a télen is a magyar kultúra szolgálatának és nemes munkájából. Feb-

rúár hó 7-én a „Haragcsok“, „Asifonér“, „Házasságszédelő“ és „Leánykérés“ című egy felvonásos vígjátékok előadásával érték el a műkedvelő ifjak igen szép erkölcsi és anyagi sikert. Méltók, hogy a Magyar Nép hasábjain névszerint felsoroljuk az ügyes szereplőket. Gáti Ilona, Papp Ilona, Szabó Emilia, Török Piroska, Győri Ilona, Márton Ilus, Borbély Etelka, Hajdu Anna, Csapó Mariska; továbbá Gáti Elek, Simon Bálint, Papp István, Hegyi József, Kósa Károly, Török Pál, Papp Antal, Karikás Károly, Károlyi József és Rajti Sándor mind valamennyien dicséretreméltó rátermettséggel állottak meg helyüket a rájuk bízott szerepekben. Egy hét múlva a máramarosszigeti leégett református templom javára ismételték meg az előadást. A betanítás nehéz és a rendezés ügyes munkája *Bilkay Gizella* tanítónő érdeme.

A ZABOLAI REFORMÁTUS EGYHÁZI DALÁRDA MŰSOROS ESTELYE. A mai nehéz életet legalább egy pár órára igyekezett elfeledtetni a közjaváért fáradozó zabolai Dalárda. Az estély programjának első száma *Dr. Horváth A.: „Csendülj dalunk“* c. darabjának előadása a Dalárda kifogástalan betanulásában. Ezt követte *Péterffy Gyula: „Piros róza, fehér róza“* kedves 3 felvonásos népszínművének az előadása. Még ma is aktuális darabot a legnagyobb sikerrel adták elő: *Kondra Maris, György Matild, Pozsony Jenő, Balogh Lajos, Kovács László, Pozsony József, Gábor Ferenc, Hadnagy Antal, Kozma Mihály, Kerekes József, Harai Mihály, Kondra István, Mátyás Erzsi, Csákány Teréz, Héjja Róza.* Jóleső érzéssel láttuk, hogy leányaink és fiatalunk ma is tudnak szelgálni a közjaváért s tudnak kellemesen szórakoztatni, csak nekik való darab kell. Végül a dalárda énekelte el *Horváth A.: „5 eredeti magyar dal“* c. egyvelegét, amely után a reggelig tartó tánemulatság következett.

SZINIELŐADÁS GYERGYÓ-REMETÉN. A Gyergyóremete-Csutakfalvi műkedvelők az iskola tantermében előadták a „Virágnak megtiltani nem lehet“ című három felvonásos népszínművét, mely a csodák-csodájára gyönyörűen sikerült. Előadták: *László János és neje, Ferencz János, Szabó Sándor és neje, Ivácon Antalné, Madarász István és neje, Portik Bakai István és neje, Portik H. Adámné, László Péter, Laczko István, Portik Józsefné és Brassai Antalné.* Sugó: *Mihálykó János* ig. tan., míg neje és *Pál Simon* rendezők. Nevezett színdarabot a munkanélküliek javára rendezték, a kiadásokon kívül tiszta jövedelem megmaradt 525 Lei; tekintettel, hogy majdnem új színpadot kellett összeállítani. Ha minden község jóakarói csak ennyit adnának egy nap alatt, ugysis valamit enyhítenének a munkanélküliek nyomorán. Különösen kiemelendő, hogy *Mihálykó* ig. tan. és felesége fáradhatatlan munkát végeztek a színdarab sikeréért.

FARSANGI ESTELY MEZŐ-MÉHESEN. Méhes, kolozsmegyei kisközség csekély magyarsága műsoros tánemulatságot rendezett, amelynek tiszta jövedelme a ref. egyház javára ment. Szerepeltek: *Lukács Eszti, Frajko Zsuzsa, Hatházi Gyuri, Oláh Sándor, ifj. Kenderesi János és Dósa Bálint.* „Köd királyfit“ játszták: *Hatházi Lidi, Hatházi Károly és Török András.* Tréfás jelenetét adták elő: *Bódis Sári, Frajko Omáli, Szabadi Ilona és Frajko Róza.* Magánjelenetét adták elő: *Makkai János és Hatházi Lidi.* Illesse dicséret derék ifjainkat, akik a nemes cél elősegítésére mindent megtettek. A betanítás nehéz munkáját *Hideg Irma* ref. tanítónő végezte, kinek községünk magyarsága nevében hálás köszönetet mondunk. Továbbá dicséretet érdemel derék ref. kurátorunk, *Kenderessy János,* ki szintén a legjobb odaadással dolgozott egyházunk érdekében.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Magyarnak születtem...

Az a tény, hogy magyarnak születünk egy komoly valóság, amelynek életünk utját meghatározó következményeivel számolnunk kell. Tisztába kell lennünk azzal, hogy e tény nem mindig jelent előnyt számunkra, de sokszor nagyon komoly áldozatot kíván tőlünk. De megtagadhatjuk-e magyarságunkat? A nagy költő, Petőfi Sándor, azt mondta, hogy ha nem született volna is magyarnak, e néphez állana, mely legelhagyatottabb a föld kerekén. Hát mi, akik magyaroknak születünk, szegénységében, gondjában, súlyos küzdelmeiben megtagadhatjuk-e fajunkat? Megtagadhatjuk-e a gyermek szülőjét, szembefordulhat-e a testvér a testvérelével? Valami megszólal a lelkünkben és tiltakozik ez ellen. Ugy érezzük, hogy semmiféle előny sem tudná elnémitani lelkiismeretünk vádoló szavát, ha el tudnók követni ezt a vértagadást. De nem is kívánja ezt, nem is kívánhatja senki tőlünk. Minél teljesebb szeretettel ragaszkodik valaki a saját népéhez, annál jobban tudja megbecsülni más nemzethez tartozó embertársát, aki hűségesen ragaszkodik a saját népéhez. Ha azonban megakarunk maradni magyarságunkban, akkor számolnunk kell elhatározásunknak következményeivel is és teljesítenünk kell ebből származó kötelezettségeinket. Melyek ezek a kötelezettségek?

A leszerelési konferenciák alkalmával tette volt azt a kijelentést az egyik nép képviselője, hogy egy magáramaradt, elszigetelt nép sohasem élhet meg csupán a mások jóakarataiból. Ha mi biztosítani akarjuk népünk életlehetőségeit, gazdasági és kulturális előrehaladásunkat, akkor össze kell tartanunk és vállvetett erővel kell támogatnunk és segítenünk egymást. Vannak jogok, kötelezettségek, amelyek magyarságunk tényéből származnak és ezeknek védelmében egyesülnünk kell. Mint kereskedő, munkás, vagy hivatalnok pályatársaimmal együtt védhetem meg közös hivatásunkból folyó érdekeinket nyelvre, nemzetre való tekintet nélkül, de mint magyar embernek engem mint magyart érdeklő ügyeket magyar testvéreimmel együtt kell szolgálnom.

Magyar kulturánkat, irodalmunkat, intézményeinket együttesen kell fenntartanunk és ezért külön terhek és kötelezettségeket kell vállalnunk. Szerveznünk kell erőnket, meg kell állapítanunk, hogy mi az, amire feltétlenül szükségünk van és ott semmiféle áldozattól sem szabad idegenkednünk. Ha pedig ma-

gyarságunk áldozatot követel, akkor tudnunk kell azt is, hogy áldozatot csak olyasmért hoz az ember, aminek értékét ismeri, amit szeret, ami neki örömet és gyönyörűséget szerez. Magyar kulturánk javára mi is, de különösen az utánunk következő generáció csak akkor fog áldozatot hozni, ha ismeri, szereti és annak értékét megőrzendőnek tartja. Ezért szüntelenül ápolnunk kell a kulturánk iránt való szeretetet önmagunk és gyermekeink lelkében. Ennek eszköze irodalmunk, történelmünk, művészetünk ismerete, fejlesztése. Ósi szokásaink, hagyományaink megőrzése, társadalmi érintkezésünk bensőséges szeretettel való áthatása. Reánk nézve életkérdés az, hogy irodalmunkat olvassuk, terjesszük, pártoljuk és minden kulturális mozgalomban résztvegyünk s családunk hajlékainkban ebben a szellemben neveljük gyermekeinket. Válogassuk meg olvasmányainkat és legyen gondunk arra, hogy nagy íróinkat, művészeinket ismerjék és kulturánk iránt lelkesüljenek. Ebben a tekintetben példát vehetünk más nyelven beszélő testvéreinktől. Előttém most egy nagyon kedves kép újmag. A háboru előtt Besztercén történt. Szombat napon egy nyári délután egy üzlet előtt haladtam el. A tulajdonos zsidó volt és üzletét zárva tartotta. Egy kicsiny fülkébe dobozok és más apróságokat árult egy szelíd arcú, hárisnyás fiúcska. Ott ült az utca kövezetén és olvasott. Megkérdeztem tőle, hogy mit olvas. Román könyv volt a kezében és román történelmi elbeszéléseket olvasott. A népkönyvtárból kapta könyvét. Ez a szegény kicsi példaképen áll ma is előttém. Ő is hordozta volt egy erős nemzeti öntudatnak, amelyet bárségesen élesztgetett és ápolt szívében. Így képpolnunk és messzire sugárzóvá tennünk magunk is kulturéletünk gondozását. Így érttem meg, hogy az az áldozat, amit kulturánk irodalmunkért hozunk erőforrás számunkra. A mai idők sok mindenféle lemondást kívánnak tőlünk, de vannak dolgok, amikről nem mondhatunk le. Ide kell számítanunk a Magyar Népnak és könyvtárának támogatását. A lelkünket kell ápolnunk, mert ebben a nemzetköziesben is igaz a bibliai szó: Mit ér ha az egész világot megnyerjük is, de a lelkünk elvesztjük el?

Olvasdátok a Magyar Nép könyvet!

UTAZÓ GÓLYAK.

Messze-messze 'Afrikába,
Tél ideji forró nyárba,
Gólyafalka Nilus partján
Beszélget a folyó martján.

— Kelep, kelep, kelep.

Kihúztuk a telet,
Kelep, kelep, 'Afrikában,
Tél ideji forró nyárban.

— Kelep, kelep, hazavágyom,

A tavaszt már alig várom.

— Kelep, kelep, pakolhatnánk,

Tél vége van, indulhatnánk,

A tavaszról le ne késsünk,

Idejében hazaérjünk.

Messze, messze délvidéken

Gólyafalka ház az égen,

Felettük az égnek kékje,

Alattuk a tenger mélye.

— Kelep, kelep, kelep.

Úó a tenger felett.

— Kelep, kelep, nézd a vizet!

— Kelep, kelep, ott egy sziget,

Kelep, kelep, megpihenjünk?

— Ne pihenjünk, csak siessünk,

Kelep, kelep, szálljunk, szálljunk!

Éjjel-nappal meg se álljunk,

Vár a tanyánk, vár a fészünk,

Idejére hazaérjünk!

S szállnak, szállnak vizek felett,

Hegyek felett, völgyek felett

Többször kél és nyugszik a nap,

De ők egyre csak utaznak:

— Kelep, kelep, kelep,

Szép lesz a kikelet.

— Kelep, kelep, csak azt kérdelem

Megvan-e a régi fészke?

— Kelep, kelep, hej, ki tudja?

Merre van a hazánk útja?

— Kelep, kelep, nem is látod,

Mégis biztos eltalálsz,

Szeméd nyomát még mutatja,

Szíved, már meg is mutatja.

Szállnak, szállnak, egyre szállnak,

Tűnnek az idegen tájak,

S lassan-lassan a föld, az ég,

Ismerős az egész vidék:

— Kelep, kelep, kelep!

A hazai telep!

— Kelep, kelep, ott a nádas!

— Az istálló! A kútágas!

De jó is már itthon lenni,

Fészek körül tenni-venni,

Száldosni a kedves tájat,

Nevelni kis fiókákat!

Kelep, kelep, utitársak,

Vége a nagy utazásnak.

De ha most szét is széledünk,

Egyemárról ne feledkezzünk,

S tavaszt, nyárt ha ellőtöttük,

Fiainkat felneveltük,

Tavasz és nyár múlásával,

Őszi köd borulásával,

Mind-mind újra együtt legyünk,

S vándorútra együtt keljünk!

—P. 'Abrahám Ernő.

Józsi megtanítja a kecskét!

Egy kicsit korkolyó volt szegény. Olyan háromfertályos okosbolond, akinek mondásain s cselekedetein az egész falu mulatni szokott. Merthogy a faluval hivatalos érintkezése gyakorta akadt. Ő volt ugyanis egy személyben a község levélhordója, harangozója és őjeli baktère. És Cserefa Józsi mindenik hivatalát hűséggel és becsülettel végezte. A levélhordásban különösen olyan pontosságot mutatott, hogy április elsején hűségesen elkondozta a mondott helyekre azt a cédulát, amelyik im e rejtelmes ákombákomokat tartotta: „Csiribiri bakveréb, a bolondot küldd előbb!”

Hanem, ha hivatalos teendőit elvégezte, mint valami mogorva medve, behúzódott szegényes vackába s meghalhatott tőle minden ember; legtovább másnap elharangozta őket.

Otthonában félrehúzódott szép virágos pompás gyümölcsfái közé s azután se látott se hallott. Ugy elbecézgette, simogatta ezeket az ő barátait s úgy el-elbeszélgetett velük maga dunnyogó módja szerint, hogy ahogyan megleste, nem volt képes bizonyos meghatározott fejlődés nélkül távozni el a kerítés mellől.

Egyéb élőlény aztán a legöregebb emberek emlékezetére szerint is, be nem tette lábát az ő udvarára.

Mégis, nem akarok hazudni; volt ökelmének egy időben egy fekete kecskéje is, akit a hasznáért s jámbor erkölcsiért, ha nem szeretett is, legalább megtűrt a háza tájékán. Olyan se meleg, se hideg állapot volt közöttük, hanem ez sem tartott sokáig. A kecske erkölcsében nagy hiba esett.

Ugy történt a dolog, hogy Józsi jó pénzben még az ősz folyamán szép gyümölcsfacsemetéket szerzett be a mester oltóványiskolájából. Elültette őket az udvarra, egész télen ápolta, kötözte a fagy s a nyulak ellen. Tavasszal nagy ügyelettel lebontogatta róluk a szalmakötést, a tövüket körülkapálta s büszke gyönyörűséggel szemlélte a fiatal oltóványok rügyhasadását.

Egyik tavaszi pitymallatkor, hogy éjjeli kijáratából a kapujához ér, Uristen, mit látnak szemei? Az oltóványai mind olyan szép fehérre meghántva, mintha csak bemeszelték volna. A kecske pedig két lábra állva az utolsó csemeté guvasztását végzi teljes buzgósággal.

Józsi megdermedten néz egy darabocskáig, azután hirtelen előnti a leb. Langas áb-

rázattal, habzó szájjal ront be az életre, lekap egy harapófogot a süto gerezdjéről, megfogja a jámbor állatot, a száját kiájazza s elkezd a harapófogóval egyenkint szedegetni ki a fogait.

Ez épületes mivelet közepette a következő beszélgetés folyt le kettejük között.

— Ne-e-e! — mondja a kecske.

— Vaj igön, — adja vissza Józsi.

— Ne-e-e, e-e-e! — rimázkodik jobban a kecske.

— Vaj igön, azt a bus hajnalodat, mert te is megguvasztád az ótoványaimot!

— Ne-e-e! — istenkedik ismét a kecske.

— Hát nyulsz-e többet az ótoványhoz?

— Ne-e-e-m! — igéri a kecske.

— Nő, ugy lögyön, — hagyja alább Józsi s azzal elereszti a vérző száju, meggyötört állatot.

A kecske pedig szavának állott emberül. Nem nyult hitvány többet az oltóványokhoz. De még a szénához is mind ritkábban s akkor is csak ugy szálalava. Nem is telt bele sok idő, kiköltözött e siralmas világból s attól fogva zavartalan béke és siri csendesség uralkodott a Józsi háza táján.

Márkos Albert.

Fiatal nagyanak.

Északamerikában díjat tüztettek ki a legfiatalabb nagyanak jutalmazására. Georgiában jelentkezett egy 29 éves asszony, hogy ő Amerika legfiatalabb nagyanakja. A díjat azonban nem kaphatta meg, mert egy nálánál egy hónappal fiatalabb asszonyt is találtak, aki éppen most lett nagyanak. Megjegyzésre érdemes, hogy Délamerika legdélibb részén, a Tüzföldön a leányok 9—10 éves korukban mennek férjhez. Itt tehát könnyű volna 20 éves nagyanakot is találni!

Kétszer termő körtefa.

Dunántul a zalavári apátság uradalmában Bálványossy László erdész évenként kétszer termő körtével kísérletezik már néhány év óta. Próbálkozásai most sikerrel is jártak. Külön nemesített körtefái buzaéréskor hozzák ökölnagyságu gyümölcsüket, de ennek teljes megőrése előtt már kiütkeznek a második termés virágai. A második termés valamivel kisebb az elsőnél, de ugyanolyan édes, mint az a körte és szüret-táján érik.

Könnyű lónak lenni.

Tavasz idején döglötten találja a gazda az istállóban a lovat. Megvakarja a tarkóját, aztán méltatlankodva kifakad:

— Az már igaz. Így könnyű lónak lenni. Egész télen semmi sem tesz, mint a drága eleség zabálja, most meg tavasszal, amikor a dologidő kezdődik, hogy kényelme legyen tovább is, szépségesen megdöglik.

Az örmester jóakarata.

A regruta kéri az örmestert: — Örmester ur kérem mi sohasem üttem lovom, adjálám szelid lovat.

— Helyes! — feleli az örmester, üljön fel erre a lóra, ezen még soha sem üttem sem. Így legalább együtt ketyhetik meg a tanulást.

"MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar köteleesség.

MONOPOLISZÁG

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

P. Gy. Kolozs. Amennyiben nem fizet felhívás után sem, adja át ügyvédnek az ügyet.

"Házasság". Szerezze be az összes okmányait Magyarországon és azokkal jelentkezék az illetékes anyakönyvvezető előtt. A személyazonosságát utlevéllel is igazolhatja. A házasság által román állampolgárságot nyer. Amennyiben a nő elvált, kell, hogy a jogerősségi végzéssel ellátott itéletet magával hozza. — Kéne hónapig azonban várni kell az új házassággal.

T. J. Értesítjük, hogy sónagyáruda létesítésére az engedélyt a kolozsvári monopoligazgatóság adja ki. (Directiunea Monopolurilor Cluj).

Vérésével forduljon ezen igazgatósághoz. — Tanácsoljuk, hogy állampolgársági és vagyoni helyzetét igazoló bizonyítványokon kívül csatoljon kérésében a község előljárósága által kiállított és a vármegyei prefektúra által láttamozott olyan bizonyítványt, mellyel megjelölve legyen, hogy Margitta és vidékének elsősorú érdeke a sónagyáruda engedélyezése.

A levelezésnél az állam hivatalos nyelvét kell használni.

A. J. rk. plébános. Kérdéseire a következőkben válaszolunk: 1. Utlevél megszerzéséhez szükséges: Egy indokolt kérés, melyhez csatolandók a következő okmányok: állampolgársági bizonyítvány, személyazonossági és családi bizonyítvány, különleges bizonyítvány a község előljáróságától és adóhivataltól, amelyekkel igazolandó, hogy kérelmezőnek adóháttraléka nincs. Az ügyészség által kiállított bizonyítvány arról, hogy az eljárási eljárás nincs ellene folyamatban, az előljáróság által kiállított vagyoni bizonyítvány, családi, valamint elhunyt férjéről szóló anyakönyvi kivonat és a község előljárósága által kiállított személyazonosságot igazoló 2 db. fénykép.

2. A fenti okmányok — bélyeggel együtt — körülbelül 200 lejbe kerülnek, megközelítőleg ennyi díjazásra van igénye a jegyzőnek.

3. Maga az utlevél díjmentes, azonban arra 660 lejes okmány és 2 lejes repülő bélyeg szükséges.

4. A varrógépet mint személypodgyaszt viheti magával, köteles lévén a szállítási, esetleg a vámdíjat megfizetni.

5. A román határtól Budapestig a vasuti jegy 3-ik osztályon körülbelül 300 lei.

Szentháromszög

V. A. Kalotadámos, V. F. Alsójára, J. F. Margitta, P. D. J. Erdmindszent, S. B. Kászonaltiz, D. L. Kőszegremete, K. F. Nagytarna, Sch. F. Csanálos, A. D. Béta, B. L. Margitta.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatókat.

tásukért fogadják mély tiszteletünket, haldánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

M. Z. Szinerváralja. Sorsjegye semmit sem nyert.

K. I. Többbizben közöltük már lapunkban, hogy a szövöszök ügyében felvilágosítást Pálffy Károly ref. lelkész Acatari-Akosfalva, jud. Mures ad. Tehát sziveskedjék közvetlenül odafordulni.

A. B. Nagykászon. Szomorú helyzetében együtt érzünk Önnel, de sajnos nem tudunk segíteni baján.

K. A. Monospetri. A kért füzet nem jelent meg kiadásunkban.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: O. I. Végvár 175, J. J. Buzaháza 345 (r. 1931. dec. 31-ig), B. M. Gyulafehérvár 150 (r. 1932. dec. 31-ig), B. A. Olasztelek 150, P. J. Tornya 170, A. V.-né Zalatna 150, Ref. Lelk. Hivatal Boroskrakkó 510, H. S. Honető 150, Ifj. Sz. I. Erdőhegy

RendeljeteK

»Szentháromság« kaszát

és

»Szentháromság« követ!

Az idén is teljes jótállással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.

Csak épen az árakat szállítottuk le.

»Szentháromság« kaszák árai:						
65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab »Szentháromság« kő ára százötven Lei.
Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a faluban levő megbízottunknál.

»Szentháromság« Kaszatelep
Craşul-Nou - Avasujváros, jud. Satu-Mare.

Rendelje meg a

PÁSZTORTÚZ

széplrodalmi és művészeti képes folyóirat

Előfizetési díj:

Egész évre... 500 L. Félévre..... 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5 sz.
Kérjen mutatványszámot!

150, K. G.-né Hegyközszentmik-
lós 150, V. V. Árpád 170, Cs. M.
Drágacséke 150, B. M.-né Bodola
150, G. K. Csikszentgyörgy 150,
B. D. Csikszentmárton 150, K. A.
L. Csikszentdomokos 175, id. K.
I. Csikmenaság 175, N. P. Gyergyó-
ujfalu 150 (r. 1931. nov. 15), J. Gy.
Bodola 150 lej.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Min-
den szó 5, vastagabb betűvel 10
lej. Legkisebb hirdetés 69 lej. Al-
lást keresők részére 20 szög 50
lej. Előfizetőknek minden szó 4,
vastagabb betűvel 8 lej. Az apró-
hirdetési díj előre beküldendő.

Gazdálkodó plebános erős ese-
lédleányt, vagy gyermektelen
asszonyt keres. *Hazay Gyula*
Palota, posta Santandriu, jud.
Bihar.

Allásnélküli intéző gazdaság-
ban, mint intéző, vagy ispán ál-
lást keres azonnali belépésre.
Az összes gazdasági gépek ke-
zelésében jártas. Cim: *Vizhányó*
Ferenc intéző *Valcani-Valkány*,
jud. Timiş.

Eladó vízturbina 500 liter viz-
szükséglet, 15 köbméter vízgyűjtő
2 méter eséssel, 45 lóerős, ugyan-
ezen vízmennyiség, nagyobb ese-
seknél 80 ló erőig fokozható. 10-es
petróleum-motort elcserezném 4-es
gőzkazánért. *Gréci Antal* *Crasna-*
Kraszna, jud. Sălaj.

Koránérő nemesített „Erdélyi”
tengeri vetőmag eladó *Várady*
Mihálynál *Dej-Dés*.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyház
biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részv.-Társaság

(Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand [volt Ferencz József út] 37 szá-
tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni!

Tanács és utasítás**gyomor bajosok**

és mindazok részére, kik gyomruk teljes megerő-
södését kívánják és jó étvágyhoz akarnak
jutni. Prof. Dr. Péter gyomortea azonnal meg-
szünteti gyomorrontást vagy hüllésből származó
gyomorfájdalmakat. — Ezen tea rövid használat
rossz gyomor okozta **chronikus undort** és rosszul-
lélet megszünteti. Egy csészéhez 15 gramm tea kell. —
Naponkénti használat 1—2 csésze. **A hosszú élet**
alapja az egészséges gyomor, tartson egy ilyen
egyszerű gyomorkurát és egészséges lesz. *1930*

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Írásbeli rendelést a
CSILLAGGYÓGSZERTÁR-hoz
Brasov-Brassó, Hosszu-uca 5. szám alá kell intézni.

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának

Cluj-Kolozsvár

Str. Baron L. Pop (Brassai-u.)

Ezennel megrendelek Önöknél ..... drb. ....
nyolcad (125)
negyed (25)
fél (50)
egész (100)

osztálysorsjegyet utánvétellel. (A nem kívánt sorsjegy törle-

Főelárusító:

Tisztelettel:

Kereskedelmi Hitelintézet

R.-T. Cluj—Kolozsvár.

olvasható címrés.

pontos lakcíkj.